

СТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ОБ'ЄДНАНОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ УКРАЇНИ (1990–1993)

Досліджено історію створення, становлення та основні етапи діяльності однієї з перших соціал-демократичних структур, що з'явилися в Україні в перші роки незалежності – Об'єднаної соціал-демократичної партії України (ОСДПУ). Незважаючи на високий авторитет соціал-демократичної ідеології у світі, її популярність у більшості європейських держав, відзначається незначний інтерес вітчизняних істориків до вивчення соціал-демократичного руху України загалом й ОСДПУ зокрема. Акцентується увага на здатності українських есдеків знаходити порозуміння задля досягнення своїх головних цілей.

Ключові слова: Об'єднана соціал-демократична партія України; Соціал-демократична партія України; національно-державне будівництво; консолідація.

Досить актуальними сьогодні для України є реформування системи влади, розбудова громадянського суспільства, приєднання до євроатлантичної спільноти. Досвід соціал-демократів Європи може бути далеко не зайвим, оскільки вони були і залишаються однією з провідних політичних сил Старого світу.

При цьому діяльність окремої партії чи цілого руху, що зародились і розвивались в унісон із процесом національного державотворення, запозичуючи досвід європейських колег, викликає певний дослідницький інтерес. Перші вітчизняні ліві партії, котрі утворились на світанку незалежності, не є винятком.

Історія їхнього виникнення, становлення, форми й методи політичної дії, програмно-теоретичні пошуки, усвідомлення себе відповідальною політичною силою, що проявляється через критику іншими політичними одиницями та самокритику, стали віддзеркаленням тих процесів, котрі мали місце в суспільно-політичному бутті держави.

Вивчення процесів їхнього утворення та діяльності є не надто широко представленим у сучасній українській історіографії. Лише окремі фрагментарні статті частково розкривають цю проблематику.

Настання епохи плюралізму в СРСР, поява великої кількості різноманітних спілок, гуртків, клубів, що сповідували ліберальні та соціал-демократичні принципи розвитку суспільства, поширення в Союзних республіках самостійницьких настроїв спонукало до утворення в них одного з атрибутів незалежної держави – власних політичних партій.

Після виникнення в Україні Народного Руху за перебудову цей процес значно активізувався. Розвиток подій у соціал-демократичному середовищі не був винятком. Провівши необхідні підготовчі роботи, соціал-демократи вирішили створити свою партію під назвою Об'єднана соціал-демократична партія України (ОСДПУ). Установчий з'їзд ОСДПУ розпочав роботу 25 травня 1990 р. в Києві в приміщенні бібліотеки Політехнічного інституту. Його відкрив голова оргкомітету А. Носенко [9, с. 38–43].

Розходження позицій, що мали місце напередодні, під час проведення конференції «Перспективи розвитку соціал-демократії в Україні», розгорілись на з'їзді з новою силою. У результаті соціал-демократи – «модерністи» («праві»), покинули приміщення, а Установ-

чий з'їзд ОСДПУ припинив роботу, оскільки не виконав свого завдання. Розділившись на дві групи, делегати наприкінці дня 27 травня продовжили роботу окремо. 58 [21] «правих» есдеків (у протоколі з'їзду вказується число 59) з 86 учасників спільного з'їзду, (переважно представники Києва, Львова, Харкова, Донецька, Ялти), провели Установчий з'їзд своєї партії, назвавши її Соціал-демократична партія України (СДПУ). Представники ж «лівого» крила, організувавши того ж 27 травня власний Установчий з'їзд, проголосили утворення Об'єднаної соціал-демократичної партії України (ОСДПУ). Згідно з протоколом, його учасниками були 32 делегати з правом вирішального голосу та кілька гостей із правом спостерігачів або правом дорадчого голосу [13]. Хоча звучали думки, що рішення про створення ОСДПУ не має чинності через відсутність кворуму (адже все таки 58 з 86 делегатів з правом вирішального голосу стали членами СДПУ), з'їзд пройшов досить успішно. Було прийнято за основу Декларацію принципів, яку підготувала Узгоджувальна комісія, при цьому вирішивши розпочати внутрішньопартійну дискусію з інших варіантів декларації, Резолюцію, у якій засудили запропоновану Урядом СРСР концепцію переходу до ринкової економіки, та Звернення, з того ж самого приводу, до сесії Верховної Ради СРСР і всіх народних депутатів СРСР. Відповідною Постановою делегати оформили утворення ОСДПУ, прийняття Декларації, Статуту (за основу), обрання керівництва, вирішивши скликати черговий з'їзд не пізніше кінця 1990 р. Наприкінці роботи форуму його учасники сформували керівні органи партії – Раду з 11 осіб, яку очолив, за пропозицією І. Рудольфа, О. Алін, і обрали трьох співголів Правління – Ю. Баумана, О. Белоусова, С. Кілеєва.

ОСДПУ без застережень приєдналась до Франкфуртської декларації Соцінтерну 1951 р., трактуючи соціалізм «як устрій суспільства, що здійснює максимально можливе задоволення матеріальних і духовних потреб кожної конкретної особистості за мінімально необ-

хідного обмеження її прав, зумовленого єдиною необхідністю дотримання невід'ємних прав решти особистостей» [4, с. 47]. У своїй Декларації об'єднані соціал-демократи надали важливого значення економічним проблемам. Вони виступили за співіснування всіх форм власності за умови вільної конкуренції між виробниками, керованої ринком економіки, вважаючи за необхідне, що важливо, і державне регулювання економікою як за допомогою безпосередньо законів, так і за допомогою визначених законом економічних важелів.

ОСДПУ проголосила прихильність ідеям багатопартійності, можливості перебування при владі кількох партій, свободи діяльності опозиції, стоячи на засадах абсолютної рівності народів, які живуть в Україні. Об'єднана соціал-демократична партія вважала єдино прийнятним методом проведення реформ перманентні реформи і в цьому готова була до співробітництва з будь-якою політичною організацією, чиї цілі і методи не суперечили б її цілям та методам.

Важливою подією в партійному житті стала регіональна конференція, що відбулась у серпні 1990 р. в м. Павлограді Дніпропетровської області. Конструктивним виявилось обговорення питання про розходження між ОСДПУ і СДПУ. Зазначалось, що ОСДПУ в своїх програмних документах проголошує захист інтересів трудящих, під якими розуміє найманих працівників – науково-технічну інтелігенцію, робітників високої кваліфікації. СДПУ до цього списку додала ще й дрібних власників. Як зазначив О. Алін, «це не просто розбіжність. Бо що таке «дрібні власники» і скільки вони повинні при цьому мати – тисячу, мільйон? Отже, ідеться про лейбористську партію, яка вваляється під СДПУ, з тим, щоб на певному проміжку часу для свого зміцнення скористатися робітничою підтримкою...» [7, с. 48].

Отже, 1990 р., який став початком партійного оформлення відродженої української соціал-демократії, усе ж не приніс очікуваного результату. Єдиної потужної організації створити не вдалося, а те, що вийшло, Міні-

стерство юстиції довгий час не реєструвало. До того ж обом структурам не вдалося залучити до своїх рядів широкі верстви населення, схилити до співпраці сильні профспілки. Одним із пояснень такої ситуації є те, що партії не зуміли добитись широкого висвітлення своєї діяльності в ЗМІ. Для вирішення передусім цієї проблеми як ОСДПУ, так і СДПУ пішли шляхом залучення до складу керівництва депутатів Верховної Ради, доступу до телебачення, радіо та преси в яких було значно більше, ніж в обох партіях, разом узятих. Так, на II з'їзді ОСДПУ, котрий відбувся 29–30 червня 1991 р., Головою Ради за умов альтернативного голосування обрали народного депутата В. Московку. О. Алін, разом з Ю. Бездуганом (секретарем Правління), В. Борзуновим, Ю. Бауманом, В. Шаїнським увійшов до складу Правління. Вдалося також обрати й частину Ради партії, зокрема К. Малєєва та С. Дубровську. Важливим рішенням з'їзду стало затвердження Статуту та проектів резолюцій: «По звітах центральних органів партії», «Про розбудову партії», «Про ставлення до робітничого руху», ухвалення «Преамбули пакета програмних документів ОСДПУ», вироблення «Позиції ОСДПУ з найважливіших питань поточного періоду», узгодження концепції програми, створення програмної комісії. Учасники зібрання зуміли також дійти згоди щодо визначення мінімальної чисельності регіональних організацій та розміру членських внесків [5, с. 1]. На з'їзді були присутні 20 делегатів із вирішальним голосом, 6 [5, с. 1], а за іншими даними – 7 [17] із дорадчим, а також гості.

Підсумком результатів роботи з'їзду може слугувати теза з прийнятого Програмного документа, а саме визначення головної політичної лінії ОСДПУ – ішлося про «курс на союз демократичних середніх верств із робітничим рухом для протистояння консервативній номенклатурі та використання й нейтралізації ліберальної номенклатури» [24, с. 2].

Варто відзначити, що діяльність обох партій тривалий час вважалась нелегітимною через відсутність офіційної реєстрації Міні-

стерством юстиції. Значні старання членів як СДПУ, так і ОСДПУ були спрямовані на подолання цієї проблеми. Легітимізація ж у 1991 р. дала змогу міцніше стати на ноги, але водночас і продемонструвала, що не тільки населення не бачить особливої різниці між партіями, а й навіть кваліфіковані спеціалісти – працівники державних установ, зокрема з Міністерства юстиції. Затягування з реєстрацією, наочні приклади з діяльності (як СДПУ, так і ОСДПУ, хоч і були помітні в подіях серпня 1991 р., усе ж мало вплинули на їх перебіг), неможливість через відсутність розгалуженої мережі регіональних організацій, слабку електоральну та фінансову підтримку висунути власного кандидата на президентських виборах 1991 р., а також окремо від Руху диктувати своє бачення політичного пасьянсу, спонукали обидві партії стати на шлях пошуку компромісу.

Крім цього, варто назвати ще один чинник, який суттєво стимулював інтеграційний процес. Так, згідно з інформацією Ю. Баумана, єдина партія мала певні шанси у вересні 1992 р. набутти постійного або асоційованого членства в Соцінтерні, Конгрес якого і був запланований на 13 вересня 1992 р. в Берліні, що, відповідно, передбачало низку переваг [18].

Після зміни керівництва СДПУ все ж стала на шлях об'єднання з ОСДПУ. Варто відмітити, що головну потребу в таких діях вбачали через слабкість цього руху. Своєрідним коментарем тут може слугувати теза з аналітичної записки, підготовленої в 1992 р. політичним секретарем СДПУ О. Мустафінім: «Чисельність наша мала. До того ж, становище погіршується роздробленістю сил. ... Об'єднання соціал-демократів, таким чином, стає передумовою подальшого розвитку української соціал-демократії. Без об'єднання, в першу чергу, СДПУ з ОСДПУ, а в перспективі і з соціал-демократичними течіями у ПДВУ і ДемПУ, важко розраховувати на становлення сильної соціал-демократичної партії» [22].

У результаті всі необхідні дії з об'єднання виконала як СДПУ, так і ОСДПУ. 12–13 груд-

ня 1992 р. відбувся III з'їзд ОСДПУ [2, арк. 19–24]. Згідно з даними мандатної комісії, було обрано 26 делегатів із правом вирішального голосу. Виступаючи з головного питання (щодо об'єднання), Ю. Бауман заявив, що об'єднання відбувається шляхом злиття двох партій, а тому III з'їзд ОСДПУ є фактично продовженням IV з'їзду СДПУ. В обговоренні цього питання взяли участь й інші делегати.

У перший день роботи з'їзду прийняли ухвалу про об'єднання ОСДПУ та СДПУ в єдину партію шляхом злиття, програмові документи в цілому. Результатом роботи другого дня з'їзду стало затвердження ухвали щодо внесення змін та доповнень до Статуту ОСДПУ, ухвал «Про мінімальну чисельність регіональної організації ОСДПУ», «Про оформлення партійних рішень», «Про фінансові відрахування на загальнопартійні потреби». Водночас вдалося прийняти політичну ухвалу та ухвалу «Про роль профспілок та взаємодію з ними» – обидві зі змінами та доповненнями. Обираючи керівні органи ОСДПУ та майбутньої партії (згідно з установленими квотами), делегатам вдалося дійти такої згоди: В. Московка став головою Правління, його заступником – Ю. Бауман, головою контрольно-ревізійної комісії – П. Йолон, а секретарем-скарбником – Ю. Буздуган.

Слід зазначити, що хоча рішення про об'єднання й було прийнято з'їздами обох партій, усе ж процес остаточного злиття затягувався, Резолюції та Постанови видавались окремо. Така ситуація продовжувалася аж до 29 березня 1993 р., коли відбулося перше засідання Правління єдиної партії – із назвою Соціал-демократична партія України під головуванням В. Московки, що стало наслідком державної реєстрації 4 березня 1993 р. (свідоцтво № 419). На ньому було розглянуто низку важливих питань, виконання котрих ознаменувало початок спільної діяльності обох структур. Серед них: підготовка до засідання Ради СДПУ, на якому планувалось прийняти Акт про об'єднання двох партій, визначення тактики поведінки на пер-

шому засіданні Ради політичного об'єднання Нова Україна під час обрання її голови, вирішення необхідності підтримки як претендентів на цю посаду В. Філенка і В. Щербину, а якщо вони не пройдуть, то В. Гриньова.

Варто відмітити й те, що об'єднання ОСДПУ і СДПУ не обійшлося без неприємностей. Так, у ЗМІ почала з'являтися інформація, що до новостворюваної Української лейбористської спілки (УЛС) разом із багатьма депутатами районних Рад, членами різномунітних профспілок, увійшла низка активістів з СДПУ [1, с. 4]. До процесу національно-державного будівництва новостворені СДПУ й ОСДПУ долучились практично відразу. Так, СДПУ вже в червні 1990 р. виступила зі «Зверненням до громадян України», у якому запевнила, що «разом з іншими демократичними партіями і Народним Рухом докладе всіх зусиль для відновлення української державності» [10, с. 2].

Із проголошенням Декларації про державний суверенітет ОСДПУ і СДПУ підтримали такий крок Верховної Ради, закликавши при цьому не зупинятись на досягнутому. ОСДПУ і СДПУ входили до Комітету «Референдум: суверенна Україна», який виступив із заявою-закликом до всіх громадян республіки негативно відповісти на питання, сформульоване Верховною Радою СРСР і винесене на референдум 17 березня 1991 р. Згодом про це йдеться в інформаційному огляді журналу «Комуніст України». ОСДПУ, оцінивши це республіканське опитування як далеко не ідеальний варіант, усе ж виступила на його підтримку, правда, із розрахунком використати його результати для мирної парламентської боротьби за незалежність України [16; 11, с. 47].

Події серпня 1991 р. стали переломним моментом як у житті республіки, так і у визначенні майбутньої діяльності СДПУ і ОСДПУ. Обидві партії рішуче виступили проти дій ДКНС. Так, дослідник О. Висоцький стверджує, що ОСДПУ видала понад 20 листівок із закликами до громадян України захистити демократичні свободи [3, с. 75]. Зга-

дував про серпневу діяльність ОСДПУ і В. Шаїнський, виступаючи на Установчому з'їзді Української соціал-демократичної партії 3 жовтня 1998 р. За його словами, уже 19 серпня об 11:00 на Хрещатику з'явилися листівки, підписані керівництвом ОСДПУ [23, с. 11]. В одній із них закликалось: «Сини і дочки України! Розгортайте Всеукраїнську кампанію громадянської непокори Диктатурі Хунти! Відповіддю Хунті може бути тільки одна відповідь – Всеукраїнський страйк до повної перемоги демократії в Україні! Ні – червоному терору! Нехай завжди живе суверенна Україна!» [15]. Надрукували низку листівок антипутчівського характеру, розповсюдивши їх серед населення, і вінницькі есдеки з ОСДПУ. Серед них були й звернення до ООН та міської ради негайно засудити заколот [25, с. 3].

Така діяльність есдеків разом із численними акціями й вимогами інших партій та організацій стала одним із дієвих чинників, які стимулювали Верховну Раду до рішучості. Результатом, як відомо, стало прийняття парламентом 24 серпня Акту проголошення незалежності України. Дії народних депутатів підтримали всі демократичні сили, у тому числі й соціал-демократи. Правда, оцінки були неоднозначні. Так, есдеки з ОСДПУ, поряд із позитивними відгуками про Акт незалежності, порекомендували «звернути увагу на небезпечні тенденції збереження і зміцнення авторитарно-номенклатурного режиму» [12, с. 3].

Радикальною була позиція ОСДПУ з приводу оголошення про створення після заборони КПУ нової партії лівоцентристського спрямування. Мова йшла про партію, яка згодом дістала назву СПУ. У відповідній заяві ОСДПУ зазначалося: «Ми заявляємо рішучий протест проти спроби здійснити політичну підробку з метою черговий раз вийти з більшовицьких окопів і перейти «в последний и решительный» у маскхалатах із крадених ідей і гасел» [14].

Як СДПУ, так і ОСДПУ приділяла особливу увагу соціально-економічній та культурно-

мовній політиці. Засобом для вирішення питань цього ряду, на думку соціал-демократів, може слугувати земельний (як про нього говорила СДПУ) або федеральний (позиція ОСДПУ) устрій України, що відповідає її історичним традиціям та теперішнім умовам. 21 лютого 1992 р. відбулося перше засідання «кругового столу» для всіх політичних сил, ініційованого Президентом Л. Кравчуком. Соціал-демократи обох партій досить активно включилися у дискусію, намагаючись відстояти свої пропозиції. Так, ОСДПУ, критикуючи лінію поведінки вищих органів влади, особливо уряду, проголосила себе конструктивною опозицією, одночасно заявивши про підтримку дій Кабміну та Президента, спрямованих на проведення економічної реформи, остаточного демонтажу імперських структур, запобігання конфліктам у суспільстві, особливо наголошуючи на необхідності існування опозиції [19, 26, с. 2].

ОСДПУ приділила значну увагу фаховому дослідженню соціально-економічних та політичних процесів у державі, створивши партійний аналітичний центр рішенням Ради від 15 лютого 1992 р. [6, с. 5]. Під його егідою в перший рік роботи відбулося два науково-практичних семінари, заплановані як постійно діючі: перший – разом із СДПУ – «Проблеми сучасної української соціал-демократії», а другий – «Політичні ідеології: лібералізм, консерватизм». У квітні 1992 р. за активного сприяння центру було проведено досить масштабну науково-практичну конференцію «До Нової України – шляхом реформ».

Намагалась ОСДПУ втручатись як у зовнішню політику держави, так і в конституційний процес. Так, один із керівників партії К. Малеев зазначав, що Україна є прикладом держави з відсутньою зовнішньополітичною та оборонною доктриною [8, с. 2]. Не сприйняла ОСДПУ й вибори нового складу суддів Конституційного Суду, заявивши про порушення при їх обранні чинної Конституції та низки статей Тимчасового регламенту Верховної Ради [20]. ОСДПУ при цьому заявляла про власне бачення вирішення цих проблем.

Загалом можна констатувати, що створення та діяльність ОСДПУ носила важливий характер як для вітчизняного соціал-демократичного руху, так і для формування багатопартійного українського політикуму. Той факт, що соціал-демократи з дещо відмінними ідео-

логічними поглядами все ж зуміли знайти політичну волю до об'єднання для реалізації своїх головних цілей, як заслуговує на повагу, так і має бути позитивним прикладом для наслідування сучасними політиками України.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Ансимова О. Лейбористи на «втором пути» к рынку / О. Ансимова // Республика. – 1993. – № 3(18). – 6–12 марта.
2. Архів Міністерства юстиції України. – Реєстраційна справа № 419.
3. Висоцький О. Соціал-демократи в сучасній Україні: досвід політичної опозиції / О. Висоцький // Політологічні читання. – 1995. – № 1.
4. Декларация принципів соціал-демократів України [ОСДПУ] // Коммунист Украины. – 1991. – № 5(783).
5. II з'їзд Об'єднаної соціал-демократичної партії України. Інформаційне повідомлення // Вісник української соціал-демократії. – 1992. – № 1 (травень).
6. Інформація про роботу Аналітичного центру ОСДПУ // Вісник української соціал-демократії. – 1992. – № 3 (листопад).
7. Литвин В. Сучасні соціал-демократичні партії України / В. Литвин // Політика і час. – 1991. – № 8 (1261).
8. Малеев К. Плющ ждал Хасбулатова, чтобы объявить о поддержке Кучмы / К. Малеев // Республика. – 1993. – № 6(21). – 23 марта – 2 апреля.
9. Назарчук О. М. Відродження української соціал-демократії на початку 90-х рр. XX ст. / О. М. Назарчук // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Історія. – 2001. – Вип. 55.
10. Обращение к гражданам Украины // Социал-демократ Украины. – 1990. – № 5 (июнь – июль).
11. Объединённая социал-демократическая партия Украины (ОСДПУ) // Коммунист Украины. – 1991. – № 5(783).
12. Політична резолюція ОСДПУ від 07.09.1991 // Вісник української соціал-демократії. – 1992. – № 1 (травень).
13. Поточний архів СДПУ. – 1990. – Протокол Установчого з'їзду Об'єднаної соціал-демократичної партії України.
14. Поточний архів СДПУ. – 1991. – Заява ОСДПУ [з приводу інформаційного повідомлення у ЗМІ про утворення нової української лівоцентристської партії].
15. Поточний архів СДПУ. – 1991. – К гражданам Украины! [лістівка ОСДПУ від 19 серпня 1991 р.].
16. Поточний архів СДПУ. – 1991. – Постановление Правления ОСДПУ № 4 о тактике ОСДПУ в период подготовки и проведения референдума на Украине 17 марта 1991 г. 27.02.1991.
17. Поточний архів СДПУ. – 1991. – Протокол II з'їзду ОСДПУ 29–30 червня 1991 р. (рукописний варіант, складений Ю. Бауманом).
18. Поточний архів СДПУ. – 1992. – Бауман Ю. Інформація. 24.07.1992.
19. Поточний архів СДПУ. – 1992. – Промова (заява) представника керівництва (Правління) ОСДПУ на «круглому столі» за участю Президента України 21.02.1992.
20. Поточний архів СДПУ. – 1993. – Заява Правління Об'єднаної соціал-демократичної партії України «Про ставлення ОСДПУ до антиконституційних дій більшості та керівництва Верховної Ради під час виборів членів Конституційного Суду» від 3 березня 1993 р.
21. Поточний архів СДПУ(О) (Соціал-демократична партія України (об'єднана)). – 1990. – Список членів Социал-демократической партии Украины, зарегистрированных на Учредительном съезде 27.05.1990.
22. Поточний архів СДПУ(О). – 1992. – Мустафін О. Проблеми становлення функціональної партії / О. Мустафін // Соціал-демократична партія України. Науково-практична конференція. 26 вересня 1992 р. Доповіді.
23. Поточний архів УСДП (Українська соціал-демократична партія). – 1998. – Протокол Установчого з'їзду Української соціал-демократичної партії від 3 жовтня 1998 р.
24. Преамбула пакета програмних документів Об'єднаної соціал-демократичної партії України. Програмний документ ОСДПУ // Вісник української соціал-демократії. – 1992. – № 1 (травень).
25. Проблеми Вінницької соціал-демократії // Вісник української соціал-демократії. – 1992. – № 1 (травень).
26. Скандь Я. Партії потрібні для Української держави. Зі стенографічного звіту про перший «круглий стіл» республіки / Я. Скандь // Голос України. – 1992. – № 33(283). – 25 лютого.

А. Н. Назарчук, Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана, г. Киев, Украина

СОЗДАНИЕ И ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ОБЪЕДИНЁННОЙ СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УКРАИНЫ (1990–1993)

Исследована история создания, становления и основные этапы деятельности одной из первых социал-демократических структур, что возникли в Украине в первые годы независимости – Объединенной социал-демократической партии Украины (ОСДПУ). Несмотря на высокий авторитет социал-демократической идеологии в мире, её популярность в большинстве ведущих европейских государств, отмечается незначительный интерес отечественных историков к изучению социал-демократического движения Украины в целом и ОСДПУ в отдельности. Акцентируется внимание на способности украинских эсдэков находить взаимопонимание во имя достижения своих главных целей.

Ключевые слова: *Объединенная социал-демократическая партия Украины; Социал-демократическая партия Украины; национально-государственное строительство; консолидация.*

O. M. Nazarchuk, Kyiv National Economic University by Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine

UNITED SOCIAL DEMOCRATIC PARTY OF UKRAINE, CREATION AND ACTIVITY (1990–1993)

Investigated the history of creation, establishment and main stages of activity one of the first social democratic structures that appeared in Ukraine in the first years of independence – the United Social Democratic Party of Ukraine (USDPU).

Despite the high authority of social democratic ideology in the world, its popularity in most European countries, there is little interest in native historians to study the social democratic movement in Ukraine in general and in particular USDPU.

Affluent society, largely, associated with social democracy the economic prosperity, political and social stability, equality and mutual respect between people, the activity of integration processes and their progress.

Social Democracy is the ideology of the people of wage labor, which is majority in any state. The main values of any progressive society are the ideals of freedom, justice and solidarity. Therefore, it is quite important to observe the experience of activity of Ukrainian and European Social Democrats.

It is an urgent need for Ukraine to reform the system of government, strengthening civil society and joining Euro Atlantic community. In addition, the experience of Social Democrats would be very useful. In the same time, for modern local historians, it would be important to understand why the Social Democratic party of Ukraine is not influential political force in the country. Perhaps the answer for this question is lying on the first steps of unsuccessful party building?

It is a challenge for Ukrainian politicians to find the compromises. Therefore, special attention focused on the ability of Ukrainian social democrats in 1992–1993 to find the understanding to reach the main goals.

Keywords: *United Social Democratic Party of Ukraine; the Social Democratic Party of Ukraine; national state building; consolidation.*

© Назарчук О. М., 2015

Дата надходження статті до редколегії 27.08.2015

Рецензенти: *д-р іст. наук, професор Тригуб О. П.;*
д-р іст. наук, професор Сінкевич Є. Г.